

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	29.05.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	28.05.2023
Avaldamismärge:	RT I, 26.05.2020, 5

Väljaspool tööstusheite seaduse reguleerimisala olevatest põletusseadmetest väljutatavate saasteainete heite piirväärtused, saasteainete heite seirenõuded ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid¹

Vastu võetud 05.11.2017 nr 44
[RT I, 10.11.2017, 18](#)
jõustumine 19.12.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
21.05.2020	RT I, 26.05.2020, 2	29.05.2020

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 105 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse põletusseadmetele, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 1 MW_{th} või suurem ning väiksem kui 50 MW_{th} (edaspidi *keskmise võimsusega põletusseadmed*), järgmised nõuded:

- 1) vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja osakeste heite piirväärtused;
- 2) vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, osakeste ja süsinikoksiidi heite seirenõuded;
- 3) saasteainete heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid.

(2) Käesolevat määrust kohaldatakse ka käesoleva määruse § 2 kohaste uute põletusseadmete kombinatsioonile, sealhulgas sellisele kombinatsioonile, kus summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 50 MW_{th} või suurem, välja arvatud juhul, kui kombinatsioon moodustab tööstusheite seaduse 3. peatükiga reguleeritud põletusseadme.

(3) Käesolevat määrust kohaldatakse ka keskkonnakompleksloa kohustusega käitise osaks oleva keskmise võimsusega põletusseadme suhtes, kui sellele põletusseadmele ei rakendata tööstusheite seaduse 2. peatükki.

(4) Käesolevat määrust ei kohaldata:

- 1) põletusseadmetele, mida reguleeritakse tööstusheite seaduse 3. või 4. peatükiga;
- 2) põletusseadmetele, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinade sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53–117);

[[RT I, 26.05.2020, 2](#)- jõust. 29.05.2020]

- 3) põllumajandusettevõtetes kasutatavatele põletusseadmetele, mille summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 5 MW_{th} või väiksem ning mis kasutavad kütusena üksnes kodulindude töötlemata sõnnikut, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 9 punktis a (EÜT L 300, 14.1.2009, lk 1–64);

- 4) põletusseadmetele, mille gaasilisi põlemissaadusi kasutatakse otseseks kuumutamiseks, kuivatamiseks või esemete või materjalide muul viisil põletamiseks;
- 5) põletusseadmetele, milles gaasilisi põlemissaadusi kasutatakse otseseks gaasi põletamisel põhinevaks kütmiseks siseruumides töötingimuste parandamise eesmärgil;
- 6) järelpõletusseadmetele, mis on mõeldud tööstusprotsessidest eralduva heitgaasi puhastamiseks põletamise teel ning mida ei kasutata iseseisva põletusseadmena;
- 7) kõikidele tehnilistele seadmetele, mida kasutatakse sõidukite, laevade või õhusõidukite jõuseadmena;
- 8) avamereplatvormidel kasutatavatele gaasiturbiinidele, gaasi- ja diiselmootoritele;
- 9) katalüütilisel krakkimisel kasutatavatele katalüsaatorite regenereerimise seadmetele;
- 10) vesiniksulfiidi väävliks muundamise seadmetele;
- 11) keemiatööstuses kasutatavatele reaktoritele;
- 12) koksiahjudele;
- 13) kõrgahju õhuelsoojenditele;
- 14) krematooriumitele;
- 15) mineraalõli ja gaasi rafineerimistehaste põletusseadmetele, milles põletatakse rafineerimistehaste kütust eraldi või koos teiste kütustega energia tootmiseks;
- 16) tselluloosi tootmiseseadmete utilisaatorkateldele;
- 17) teadus-, arendus- ja katsetamistevõimusega kasutatavatele keskmise võimsusega põletusseadmetele.

§ 2. Liitmisreegel

Kahest või enamast uuest keskmise võimsusega põletusseadmest koosnevat kombinatsiooni käsitletakse käesoleva määruse mõistes ühe keskmise võimsusega põletusseadmena ning selle summaarne nimisoojusvõimsus saadakse nende seadmete nimisoojusvõimsuste liitmisel, kui:

- 1) selliste keskmise võimsusega põletusseadmete heitgaasid väljutatakse ühise korstna kaudu, või
- 2) tehnilisi ja majanduslikke tegureid arvesse võttes on õhusaasteloa või keskkonnakompleksloa andja (edaspidi *loa andja*) andnud hinnangu, et selliste keskmise võimsusega põletusseadmete heitgaase on võimalik väljutada ühise korstna kaudu.

2. peatükk Terminid

§ 3. Heide

Heide käesoleva määruse tähenduses on põletusseadmest õhku väljutatavad saasteained.

§ 4. Heite piirväärtus

Heite piirväärtus käesoleva määruse tähenduses on põletusseadmest õhku väljutatavates heitgaasides sisalduva aine kontsentratsioon, mida kindlaksmääratud ajavahemikus ei tohi ületada.

§ 5. Lämmastikoksiidid

Lämmastikoksiidid käesoleva määruse tähenduses on lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiid, väljendatuna lämmastikdioksiidina.

§ 6. Osakesed

Osakesed käesoleva määruse tähenduses on mis tahes kuju, struktuuri või tihedusega osakesed, mis hajuvad gaasifaasis proovivõtukohta tingimustes ning mida võib koguda filtreerimise teel kindlaksmääratud tingimustel pärast analüüsitava representatiivse gaasiproovi võtmist ning mis jäävad filtrist ülesvoolu ja filtrile pärast kuivatamist kindlaksmääratud tingimustes.

§ 7. Põletusseade

Põletusseade käesoleva määruse tähenduses on tehniline seade, milles oksüdeeritakse kütuseid, et kasutada selle tulemusena tekkivat soojust.

§ 8. Olemasolev põletusseade

Olemasolev põletusseade käesoleva määruse tähenduses on põletusseade, mis on võetud kasutusele hiljemalt 2018. aasta 20. detsembril või millele on antud õhusaasteluba või keskkonnakompleksluba enne 2017. aasta 19. detsembril, eeldusel, et seade võetakse kasutusele hiljemalt 2018. aasta 20. detsembril.

§ 9. Uus põletusseade

Uus põletusseade käesoleva määruse tähenduses on põletusseade, mis on võetud kasutusele pärast 2018. aasta 20. detsembril.

§ 10. Mootor

Mootor käesoleva määruse tähenduses on gaasi-, diisli- või kahekütusemootor.

§ 11. Gaasimootor

Gaasimootor käesoleva määruse tähenduses on ottomootori põhimõttel ja sädesüütega töötav sise põlemismootor.

§ 12. Diiselmootor

Diiselmootor käesoleva määruse tähenduses on diiselmootori põhimõttel ja survesüütega töötav sise põlemismootor.

§ 13. Kahekütusemootor

Kahekütusemootor käesoleva määruse tähenduses on survesüütega sise põlemismootor, mis töötab vedelkütuse põlemisel diiselmootori põhimõttel ja gaaskütuse põletamisel ottomootori põhimõttel.

§ 14. Gaasiturbiin

Gaasiturbiin käesoleva määruse tähenduses on pöörlev masin, mille abil muudetakse soojusenergia mehaaniliseks tööks. Gaasiturbiin koosneb peamiselt kompressorist, termilisest seadmest, milles oksüdeeritakse kütust töövedeliku soojendamiseks, ning turbiinist, mis hõlmab nii avatud kui ka kombineeritud tsükliga gaasiturbiine ja koostootmisrežiimil gaasiturbiine, koos lisasüütega või ilma.

§ 15. Väike eraldatud võrk

Väike eraldatud võrk käesoleva määruse tähenduses on võrk, kus elektri tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 3000 GWh ja milles vähem kui 5% iga-aastasest tarbimisest kaetakse ühenduste kaudu teistest võrkudest.

§ 16. Üliväike eraldatud võrk

Üliväike eraldatud võrk käesoleva määruse tähenduses on võrk, kus elektri tarbimine oli 1996. aastal väiksem kui 500 GWh ja millel puuduvad ühendused teiste võrkudega.

§ 17. Kütus

Kütus käesoleva määruse tähenduses on kõik tahked, vedelad ja gaasilised põlevmaterjalid.

§ 18. Rafineerimistehase kütus

Rafineerimistehase kütus käesoleva määruse tähenduses on toornafta rafineerimise destilleerimis- ja töötlemisetapis tekkivad tahked, vedelad või gaasilised põlevmaterjalid, sealhulgas rafineerimistehase küttegaas, sünteetsgaas, rafineerimistehase õlid ja naftakoks.

§ 19. Jäätmed

Jäätmed käesoleva määruse tähenduses on mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama.

§ 20. Biomass

Biomass käesoleva määruse tähenduses on tooted, mis koosnevad põllumajandusest või metsandusest pärit taimesest materjalist, mida saab kasutada kütusena neis sisalduva energia kasutamiseks, ning järgmised jäätmed:

- 1) põllumajanduse ja metsanduse taimsed jäätmed;
- 2) toiduainetööstuse taimsed jäägid, kui tekkiv soojus kasutatakse ära;
- 3) värske paberimassi tootmise ja pabermassist paberi tootmise kiulised taimsed jäägid, kui need põletatakse nende tekitamise kohas ja tekkiv soojus taaskasutatakse;
- 4) korgijäätmed;
- 5) puidujäätmed, välja arvatud need, mis võivad puidukaitsevahenditega töötlemise või puidupinna katmise tulemusena sisaldada halogeeneitud orgaanilisi ühendeid või raskmetalle, sealhulgas eelkõige ehitamisel ja lammutamisel tekkivad puidujäätmed.

§ 21. Gaasiõli

Gaasiõli käesoleva määruse tähenduses on:

1) igasugune vedelkütus, mis kuulub KN-koodide 2710 19 25, 2710 19 29, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 17 või 2710 20 19 alla;

2) igasugune vedelkütus, mille mahust destilleerub ASTM D86 meetodi järgi temperatuuril 250 °C vähem kui 65% (sealhulgas destillatsioonikaod) ja temperatuuril 350 °C vähemalt 85% (sealhulgas destillatsioonikaod).

§ 22. Maagaas

Maagaas käesoleva määruse tähenduses on looduslik metaan inertsete gaaside ja muude ainete sisaldusega kuni 20 mahuprotsenti.

§ 23. Raske kütteõli

Raske kütteõli käesoleva määruse tähenduses on:

1) igasugune vedelkütus, mis kuulub KN-koodi 2710 19 51 kuni 2710 19 68, 2710 20 31, 2710 20 35 või 2710 20 39 alla;

2) igasugune vedelkütus, välja arvatud käesoleva määruse §-s 21 määratletud gaasiõli, mis oma destillatsiooniuulatuset tõttu kuulub kütusena kasutatavate raskeõlide kategooriasse ja mille mahust vähem kui 65% (sealhulgas destillatsioonikaod) destilleerub temperatuuril 250 °C ASTM D86 meetodi järgi. Kui destillatsiooni ei saa ASTM D86 meetodi järgi teha, klassifitseeritakse naftasaadus samuti raske kütteõlina.

§ 24. Töötunnid

Töötunnid käesoleva määruse tähenduses on tundides väljendatud aeg, mille jooksul põletusseade töötab ja väljutab heidet õhku, välja arvatud käivitus- ja seiskamisperiodid.

§ 25. Käitaja

Käitaja käesoleva määruse tähenduses on isik, kes käitab või valdab põletusseadet või kellele on antud majanduslik otsustusõigus seadme tehnilise toimimise üle.

3. peatükk

Saasteainete heite piirväärtused, saasteainete heite seirenõuded ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid

§ 26. Saasteainete heite piirväärtused olemasolevatele keskmise võimsusega põletusseadmetele ja nende kohaldamine

(1) Saasteainete heite piirväärtused olemasolevatele keskmise võimsusega põletusseadmetele on esitatud käesoleva määruse lisas 1.

(2) Käesoleva määruse lisas 1 sätestatud heite piirväärtusi ei kohaldata põletusseadmetele, mida käitatakse kuni 500 töötundi aastas, arvatuna viie aasta libiseva keskmisena, kui käitaja esitab allkirjastatud kinnituse loa andjale, et põletusseadet käitatakse maksimaalselt nimetatud tundide arvu piires.

(3) Loa andja võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud erandit pikendada kuni 1000 töötunnini aastas juhul, kui käitaja esitab loa andjale kinnituse, et põletusseadet käitatakse maksimaalselt nimetatud tundide arvu piires, järgmistel juhtudel:

1) põletusseadet kasutatakse saare peamise elektrienergia varuallikana ning ilmneb võrku ühendatud saare elektrivarustuse rike;

2) põletusseadet kasutatakse erakordselt külmaades ilmastikuoludes soojustootmiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 kohaldamisel ei rakendu käesoleva määruse lisas 1 sätestatud heite piirväärtused, kuid osakeste heite piirväärtus tahket kütust kasutava põletusseadme puhul on 200 mg/Nm³.

§ 27. Saasteainete heite piirväärtused uutele keskmise võimsusega põletusseadmetele

(1) Saasteainete heite piirväärtused uutele keskmise võimsusega põletusseadmetele on esitatud käesoleva määruse lisas 2.

(2) Käesoleva määruse lisas 2 sätestatud heite piirväärtusi ei kohaldata keskmise võimsusega põletusseadmetele, mida käitatakse kuni 500 töötundi aastas, arvatuna kolme aasta libiseva keskmisena, kui käitaja esitab allkirjastatud kinnituse loa andjale, et põletusseadet käitatakse maksimaalselt nimetatud tundide arvu piires.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaldamisel ei rakendu käesoleva määruse lisas 2 sätestatud heite piirväärtused, kuid osakeste heite piirväärtus tahkeid kütuseid põletava seadme puhul on 100 mg/Nm³.

§ 28. Erandid saasteainete heite piirväärtuste järgimises

(1) Keskmise võimsusega põletusseadme käitaja, kes kasutab seadmes madala väävlisisaldusega kütust, võib taotleda loa andjalt vabastust käesoleva määruse lisades 1 ja 2 sätestatud vääveldioksiidi piirväärtustest

järgimisest kuni kuueks kuuks, kui käitaja tõendab, et heite piirväärtustest ei ole võimalik kinni pidada madala väävlisisaldusega kütuse tarneraskuste tõttu.

(2) Keskmise võimsusega põletusseadme käitaja, kes kasutab seadmes ainult gaaskütust, võib taotleda loa andjalt vabastust käesoleva määruse lisas 1 või 2 sätestatud heite piirväärtuste järgimisest kuni kümneks päevaks, kui käitaja tõendab, et heite piirväärtustest ei ole võimalik kinni pidada gaasivarustuse äkilise katkemise tõttu, mille tõttu oleks vaja heite piirväärtuste järgimiseks kasutada püüdeseadet.

(3) Käitaja võib käesoleva määruse lõikes 2 nimetatud erandit taotleda pikemaks ajaks, kui käitaja tõendab, et pikem periood on põhjendatud.

§ 29. Saasteainete heite piirväärtuste muutmine

Käesoleva määruse lisas 1 või 2 esitatud saasteainete heite piirväärtusi võib muuta rangemaks, kui:

- 1) õhukvaliteedi piirkonnas või piirkonna osas ei täideta atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel kehtestatud õhukvaliteedi piirväärtusi;
- 2) rangemate heite piirväärtuste kohaldamine parandab õhu kvaliteeti;
- 3) rangemad heite piirväärtused on saavutatavad parima võimaliku või kujunemisejärgus oleva tehnoloogiaga ja
- 4) rangemate heite piirväärtuste kohaldamine aitab täita atmosfääriõhu kaitse seaduse 3. peatüki kohaste õhukvaliteedi parandamise kavade eesmärke.

§ 30. Saasteainete heite piirväärtuste kohaldamine ühes põletusseadmes mitme kütuse kasutamise korral

Kui keskmise võimsusega põletusseadmes kasutatakse samal ajal kahte või enam kütust, arvutatakse heite piirväärtus iga saasteaine kohta järgmiselt:

- 1) võetakse igale kasutatavale kütusele vastav heite piirväärtus käesoleva määruse lisast 1 või 2;
- 2) määratakse kindlaks kütusele taandatud heite piirväärtus, mis saadakse punktis 1 osutatud iga üksiku heite piirväärtuse korrutamise teel eraldi iga kütusega saavutatava soojussisendile vastava nimisoojusvõimsusega ning korrutis jagatakse kõigi kütustega saavutatavate soojusvõimsuste summaga ja
- 3) liidetakse arvutatud kütusele taandatud heite piirväärtused.

§ 31. Saasteainete heite seire ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid

(1) Keskmise võimsusega põletusseadmetest väljutatava saasteainete heite seire nõuded ja piirväärtuste järgimise kriteeriumid on esitatud käesoleva määruse lisas 3.

(2) Loa andjal on õigus nõuda keskmise võimsusega põletusseadme käitajalt pidevseiret, kui põletusseadme käitamisega võib kaasneda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel kehtestatud õhukvaliteedi piir- või sihtväärtuse ületamise oht.

(3) Keskmise võimsusega põletusseadme käitaja salvestab ja töötleb kõiki seiretulemusi nii, et oleks võimalik kontrollida käesoleva määruse lisas 1 või 2 sätestatud heite piirväärtuste järgimist, arvestades käesoleva määruse lisas 3 sätestatud nõudeid.

(4) Kui keskmise võimsusega põletusseadmes kasutatakse mitut kütust, tehakse heitkoguste seiret sellise kütuse või küttesegu põletamise ajal, mille heide on tõenäoliselt suurem, ning ajavahemikul, mis vastab tavapärastele tingimustele.

4. peatükk Rakendussätted

§ 32. Määruse rakendamine

(1) Käesoleva määruse lisa 1 tabelis 2 või 3 sätestatud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja osakeste heite piirväärtusi rakendatakse olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on suurem kui 5 MW_{th} alates 2025. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva määruse lisa 1 tabelites 1 või 3 sätestatud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja osakeste heite piirväärtusi rakendatakse olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 1 MW_{th} või suurem ning 5 MW_{th} või väiksem alates 2030. aasta 1. jaanuarist.

(3) Käesoleva määruse lisa 1 tabelites 1–3 sätestatud saasteainete heite piirväärtusi kohaldatakse, olenemata põletusseadme soojussisendile vastavast nimisoojusvõimsusest, olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, mis kuulub väikesesse või üliväikesesse eraldatud võrku, alates 2030. aasta 1. jaanuarist.

(4) Käesoleva määruse lisa 1 tabelis 2 sätestatud saasteainete heite piirväärtusi kohaldatakse olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on suurem kui 5 MW_{th} ning mille toodetud kasulikust soojusest, mis arvutatakse viie aasta libiseva keskmisena, vähemalt 50% tarnitakse auru või kuuma veena üldkasutatavasse kaugküttevõrku, alates 2030. aasta 1. jaanuarist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaldamisel on alates 2025. aasta 1. jaanuarist kuni 2030. aasta 1. jaanuarini vääveldioksiidi heite piirväärtus 1100 mg/Nm^3 ning osakeste heite piirväärtus 150 mg/Nm^3 .

(6) Käesoleva määruse lisa 1 sätestatud osakeste heite piirväärtusi kohaldatakse olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, milles kasutatakse põhikütusena biomassi ning mis asub piirkonnas, kus puuduvad õhukvaliteedi piirväärtuste ületamised atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel kehtestatud määruse mõistes, alates 2030. aasta 1. jaanuarist.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaldamisel on alates 2025. aasta 1. jaanuarist kuni 2030. aasta 1. jaanuarini osakeste heite piirväärtus 150 mg/Nm^3 .

(8) Käesoleva määruse lisa 1 tabelis 3 sätestatud lämmastikoksiidide heite piirväärtusi kohaldatakse olemasolevale keskmise võimsusega põletusseadmele, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on suurem kui 5 MW_{th} ning mis varustab riigi tasandi gaasi ülekandesüsteemi ohutuse ja turvalisuse tagamiseks vajalikke gaasikompressorjaamasid, alates 2030. aasta 1. jaanuarist.

(9) Käesoleva määruse lisa 2 tabelites 1 või 2 sätestatud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide ja osakeste heite piirväärtusi rakendatakse uutele keskmise võimsusega põletusseadmetele 2018. aasta 20. detsembrist.

(10) Õhusaasteload ja keskkonnaploksload, milles kajastatakse olemasolevat keskmise võimsusega põletusseadet, mis on võetud kasutusele enne 2018. aasta 20. detsembrist, või mis on väljastatud enne 2017. aasta 19. detsembrist, viib loa andja käesoleva määruse nõuetega vastavusse:

1) 2024. aasta 1. jaanuariks, kui tegemist on keskmise võimsusega põletusseadmega, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on suurem kui 5 MW_{th} ;

2) 2029. aasta 1. jaanuariks, kui tegemist on keskmise võimsusega põletusseadmega, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 1 MW_{th} või suurem ja 5 MW_{th} või väiksem.

[RT I, 26.05.2020, 2- jõust. 29.05.2020]

§ 33. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 2017. aasta 19. detsembril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2193 keskmise võimsusega põletusseadmetest õhku eralduvate teatavate saasteainete heite piiramise kohta (ELT L 313, 28.11.2015, lk 1–19).

Lisa 1 Saasteainete heite piirväärtused olemasolevatele keskmise võimsusega põletusseadmetele [RT I, 26.05.2020, 2- jõust. 29.05.2020]

Lisa 2 Saasteainete heite piirväärtused uutele keskmise võimsusega põletusseadmetele

Lisa 3 Saasteainete heite seire ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid